

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 490/2024
20.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца - противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Драган Коњевић, адвокат из ..., против туженог –противтужиоца „ББ“ ДОО из ..., кога заступа пуномоћник Боривоје Гајић, адвокат из ..., ради утврђења и исплате по тужби и противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5236/22 од 31.08.2023. године, у седници одржаној 20.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5236/22 од 31.08.2023. године у ставу првом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 31/2017 од 29.09.2022. године, ставом првим изреке, одбачена је тужба у делу којим је тужилац тражио да се утврди да је засновао радни однос на неодређено време код туженог почев од 01.04.2016. године, те да се обавезе тужени да га врати на рад на досадашње послове и радне задатке које је обављао до 01.04.2016. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име неисплаћених путних трошкова на релацији ... -... - ..., за период од 22.09.2013. године до 19.01.2015. године исплати износ од 56.700,00 динара, са затезном каматом од 01.03.2015. године до исплате и за период од 19.01.2015. године до 12.03.2016. године износ од 57.400,00 динара, са затезном каматом од 01.05.2016. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа на име путних трошкова за период од 01.01.2013. године до 19.01.2015. године до траженог износа од 92.610,00 динара, као и део захтева за исплату затезне камате почев од 20.01.2015. године до 01.03.2015. године, те почев од 13.03.2016. године до 01.05.2016. године; одбијен је тужбени захтев на име неисплаћених зарада за период од јануара 2013. године до марта 2016. године у појединачним месечним износима ближе наведеним у овом ставу изреке, са затезном каматом почев од првог у наредном месецу до исплате; одбијен је тужбени

захтев на име регреса за годишњи одмор за 2013., 2014. и 2015. године у износима од по 30.000,00 динара за сваку годину, са затезном каматом почев од првог дана у наредној календарској години до исплате; одбијен је тужбени захтев на име неисплаћених девизних дневница за период од 01.01.2013. године до 01.04.2016. године у износу од 24.840,00 евра у динарској противвредности, са домицилном каматом коју утврђује Европска централна банка, почев од 01.04.2016. године до исплате и одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да у његову корист на име зарада, регреса за коришћење годишњег одмора, трошкова путовања, те девизних дневница уплати припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање надлежном Фонду ПИО, као и да сачини пријаву осигурања надлежном Фонду ПИО за период од јануара 2013. године до 31.03.2016. године и сачини и преда М4 образац о стажу осигурања, као и друга потребна документа везана за стаж осигурања. Ставом четвртим изреке, одбијен је примарни противтужбени захтев којим је тужени тражио да се утврди да је ништава одредба члана 6. Уговора о раду на одређено време од 30.04.2013. године, од 30.05.2013. године, од 30.07.2013. године, од 30.09.2013. године, од 30.10.2013. године, од 30.12.2013. године, од 30.01.2014. године, од 01.05.2014. године и од 01.03.2014. године, који су закључили тужилац и тужени, као и захтев да се обавезе тужилац да туженом исплати износ од 11.297,50 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од 10.06.2016. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је евентуални противтужбени захтев којим је тужени тражио да се обавезе тужилац да му исплати износ од 28.711,86 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од 10.06.2016. године до исплате. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5236/22 од 31.08.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца-противтуженог и потврђена је првостепена пресуда у одбијајућем делу тужбеног захтева, у делу којим је одбачена тужба и у погледу одлуке да тужилац сноси своје трошкове поступка. Ставом другим изреке, одбијена је жалба туженог-противтужиоца и потврђена је првостепена пресуда у усвајајућем делу тужбеног захтева и у погледу одлуке да тужени сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу става првог изреке, тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију из свих разлога предвиђених чланом 407. Закона о парничном поступку.

Тужени-противтужилац је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова за његов састав.

Испитујући правноснажну другостепену пресуду у побијаном делу, на основу члана 408. у вези члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 10/23, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је утврдио да је ревизија дозвољена, али да није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на друге битне повреде поступка које могу бити разлог за изјављивање ревизије према члану 407. став 1. тачке 1. - 3. ЗПП

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац-противтужени (у даљем тексту: тужилац) је био запослен код туженог-противтужиоца (у даљем тексту: тужени) на радном месту возач теретног моторног возила, по више сукцесивно закључиваних уговора о раду на одређено време. Први уговор о раду на одређено време тужилац је закључио 30.04.2013. године, а последњи 11.03.2016. године. У периоду од 01.01.2013. године до 30.04.2013. године, тужилац није био у радном односу код туженог, као ни у мају 2014. године када је био запослен код послодавца „ВВ.“ ДОО Тужиоцу је радни однос код туженог престао истеком рока на који је био заснован, а са обавезног социјалног осигурања је одјављен 10.06.2016. године. Сви уговори о раду закључени у периоду до јула 2014. године су садржали идентичну одредбу члана 6. став 1, којом је уговорено да је зарада запосленог утврђена у складу са Законом и Правилником о раду, те да зависи од извршених послова запосленог, а чини је 10% од фактурисане или наплаћене цене услуге извршеног превоза коју је запослени извршио за послодавца, у чега се укључују и дневнице за службена путовања, без права на увећану зараду у случајевима прописаним Законом о раду и Општем колективном уговору (рад на дане празника, прековремени рад, ноћни рад и рад у сменама, те накнада за топли оброк), као и без права на накнаду зараде у случају прекида рада до којег је дошло без кривице запосленог (као нпр. чекање на утовар, прибављање виза и сл.). Уговорено је да уколико је запослени уредно и на време извршио обавезе по извршеном превозу прописане у овом Уговору (правдање трошкова пута, као и друге обавезе запосленог од којих зависи обрачун зараде запосленог), послодавац је дужан запосленом одмах или најкасније у року од 15 дана по извршеном обрачуну трошкова исплатити остварену зараду на начин и по поступку прописаним уговором и Правилником о раду. Уговорима о раду на одређено време који су странке закључиле у периоду од јула 2014. године до марта 2016. године, у члану 6. је на другачији начин уговорен износ зараде запосленог, тако да зарада запосленог зависи од извршених послова запосленог, а чини је: основна зарада која износи 115 динара (односно 121 динар) по радном часу и улази у 10% од фактурисане или наплаћене цене услуге извршеног превоза коју је запослени извршио за послодавца, у чега се укључују и дневнице за извршена путовања, без права на увећану зараду у случајевима прописаним Законом о раду и Општем колективном уговору, као и без права на накнаду зараде у случају прекида рада до којег је дошло без кривице запосленог. Зарада запосленог обрачунава се у утврђеном проценту под условом да је запослени у вожњи користио планиране трошкове пословања односно пута. Одредбом члана 10. наведених уговора о раду, уговорено је да запослени остварује право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, као и за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству у висини прописаној општим актом послодавца.

Правилником о раду туженог од 17.02.2006. године, одредбом члана 61. став 1, предвиђено је да зарада возача, укључујући и дневнице за службено путовање, износи 10% од фактурисане или наплаћене цене услуге извршеног превоза коју је возач извршио, од чега се одбијају трошкови исплаћене аконтације преузете пре поласка на пут и прекорачени износ планираних трошкова, без права на увећану зараду у случајевима прописаним Законом о раду и Општем колективном уговору. Правилником о раду туженог од 29.09.2014. године, у члану 25. је предвиђено да се зарада запосленог утврђује у висини минималне зараде, за стандардни учинак и пуно радно време, док је чланом 26. предвиђено право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, чија се висина и начин исплате утврђују посебном одлуком послодавца, тако да основна зарада, у оквиру појма нето зараде у себи садржи: основну

зараду, топли оброк (у вредности у складу са одлуком послодавца) и регрес за годишњи одмор (у вредности у складу са одлуком послодавца). Одредбом члана 32. Правилника о раду, предвиђено је да ради доласка и одласка са посла запослени, осим запослених на радном месту возача, има право на накнаду трошкова превоза у градском јавном саобраћају у висини месечне претплатне карте. Запослени на радном месту возача право на накнаду трошкова превоза остварује само за дане када долази и одлази са посла, односно за дан када по путном налогу започиње радни задатак или га завршава. Одредбом члана 33. Правилника о раду, прописано је да запослени, по основу налога директора, може бити упућен на службени пут у иностранство ради обављања послова за рачун послодавца, те да има право на накнаду трошкова у складу са посебним прописима – Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр. 98/2007). Даље је регулисано да запослени на радном месту возача рад обавља на основу путног налога издатог на основу Закона о превозу и да има право на накнаду трошкова. Висина трошкова запосленог утврђује се тако што се 10% од вредности услуге сваког превоза које запослени обави за рачун послодавца умањује за износ зараде, накнаде зараде и других примања по основу радног односа. Тако обрачуната разлика представља износ трошкова запосленог. Послодавац је дужан да трошкове запосленог исплати најкасније 30 дана од дана подношења обрачуна у ком периоду ће извршити контролу истих и проверу безготовинских рачуна. Тужени је 31.12.2007. године донео и Правилник о дневницама, путним и другим трошковима за службена путовања у земљи и иностранству и за упућивање на пут по путном налогу у земљи и иностранству, којим је у члану 11. предвиђено да возач теретног моторног возила не обавља послове службеног пута, већ рад по путном налогу, па збир зарада возача моторних возила на коју се плаћају порези и доприноси, као и накнада трошкова у смислу члана 118. тачка 2 и 3 Закона о раду, за транспорт робе по путном налогу износи 10% од фактурисане или наплаћене цене услуге извршеног превоза коју је возач извршио, од чега се одбијају трошкови исплаћене аконтације која није утрошена за трошкове послодавца, а која је преузета пре поласка на пут и прекорачени износ планираних/нормираних трошкова, све у складу са општим актима друштва. Одлуком о измени овог правилника од 31.07.2014. године, измењен је члан 10. став 2 Правилника (у делу висине дневница), те је регулисано да запосленом припада једна дневница на свака 24 часа проведена на службеном путу у иностранству у износу од 15 евра, која ће се обрачунати у сваком конкретном случају, приликом упућивања запосленог на службени пут, односно приликом обрачуна трошкова службеног путовања у иностранство. На износ дневнице који је изнад опорезивог дела обрачунаће се порез на доходак грађана. Пуни износ дневнице се обрачунава и исплаћује за времеведеног службеног путовања од најмање 12 часова, а половина износа дневнице се обрачунава и исплаћује за времеведено на службеном путовању за више од 8, а мање од 12 часова.

Тужилац је као возач теретног возила обављао послове међународног транспорта за туженог. Приликом поласка на пут тужилац је примао одређени новчани износ као аконтацију на име трошкова који у транспорту настану. По повратку са пута, тужилац је прилагао рачуне за правдање насталих трошкова пута, а евентуално преостали износ од добијене аконтације је задржавао за себе. На крају месеца је тужиоцу приликом обрачуна зараде исплаћиван износ који би преостао када се одузме динарски део исплаћен на рачун и задржани девизни износи од аконтација, тако да су му укупна месечна примања износила око 850 евра. У једном периоду, тужилац је целокупну зараду добијао на руке, док му је касније део зараде исплаћиван на рачун, а део и даље на руке. Тужилац је користио годишњи одмор у току запослења код туженог у трајању од 15 дана годишње. На име зараде (односно накнаде зараде за време боловања) за период од 30.04.2013.

године до 10.06.2016. године, тужиоцу је обрачунато и исплаћено укупно 841.949,03 динара, што је противвредност од 7.082,41 евра. У наведену зараду је укључен и топли оброк у износу од 700,00 динара нето на месечном нивоу, као и регрес за годишњи одмор. У периоду од 04.02.2013. године до 31.05.2016. године, тужиоцу је на име 10% реализације обрачунато 35.754,00 евра, обрачунати трошкови износе 18.809,20 евра, а преостала аконтација је 12.996,77 евра, те му је укупно исплаћено 35.794,27 евра, тако да разлика више исплаћеног износа износи 40,27 евра. Према евиденцији туженог, у исплаћеном износу од 35.794,27 евра, исплаћена је зарада у висини од 7.082,41 евро, као и дневнице у висини од 28.711,86 евра. Према достављеној ГПС евиденцији о кретању возила којим је тужилац управљао у периоду од јануара 2015. године до марта 2016. године, тужилац је остварио 218,5 дневница, што је према вредности дневнице од 15 евра (из цитиране Одлуке о измени Правилника о дневницама) укупно припадајући износ од 3.277,50 евра. Тужиоцу је у истом периоду исплаћено укупно 6.937,00 евра, тако да укупно исплаћени износ премашује припадајући износ на име дневница. Према достављеним евиденцијама туженог у мају 2014. године (када је тужилац запослен код другог послодавца) остварио је 13,5 дневница, па би по умањењу, за период од 22.09.2013. године до 31.07.2014. године остварено 119,5 дневнице, а за период од 01.08.2014. године до 23.02.2016. године остварено је 267 дневница, односно укупно 386,5 дневница. Тужилац је првенствено возио у ..., где је висина дневнице према Уредби била 57 евра по дану. Обрачуната висина дневнице за период од 23.09.2013. године до 23.02.2016. године износи 10.816,50 евра. Према укупном обрачуну туженог за период од 22.09.2013. године до 31.05.2016. године, тужиоцу је укупно исплаћено 29.192,00 евра, односно без маја 2014. године, износ од 28.181,00 евра, од чега је на име исплаћене зараде износ од 6.067,00 евра. Преостала разлика на име исплаћене дневнице износи 23.125,00 евра, односно без маја 2014. године износи 22.114,00 евра, што значи да је тужиоцу у односу на Уредбу и Правилник о дневницама исплаћено више 11.297,50 евра. Тужилац има пребивалиште у ..., док је седиште туженог у Тужилац није имао обавезу да свакодневно долази у седиште послодавца, с обзиром на то да је већину радног времена проводио на путу. Понекад је уз знање послодавца службеним камионом одлазио до свог пребивалишта, а понекад је за превоз користио аутобус или сопствени превоз. За период од 19.01.2015. године до 12.03.2016. године трошкови доласка и одласка са посла за 41 туру износе укупно 57.400,00 динара, док за период од 22.09.2013. године до 19.01.2015. године, изузимајући при томе мај 2014. године када је тужилац био запослен код другог послодавца, укупни трошкови превоза, према цени појединачне превозне карте, а највише до цене месечне, износе 56.700,00 динара.

Првостепени суд је применом члана 195. Закона о раду одбацио као неблаговремену тужбу у делу захтева тужиоца за утврђење заснивања радног односа на неодређено време и враћања на рад, имајући у виду да је тужба поднета 22.09.2016. године и чињеницу да је тужиоцу радни однос код туженог престао 10.06.2016. године, када је сазнао за повреду права из радног односа. Полазећи од утврђеног чињенично стања, заснованом на прихваћеном основном и допунском налазу и мишљењу судског вештака финансијске струке на основу расположиве документације туженог, првостепени суд је заузео становиште да су тужиоцу у спорном периоду у целости исплаћени припадајући износи зарада, регреса за коришћење годишњег одмора и остварених дневница за службена путовања у иностранство, у складу са његовим уговором о раду и општим актима туженог (Уредбе и Правилника о раду) важећим у спорном периоду, којима су уређена висина тих потраживања, због чега је у том делу одбио тужбени захтев као неоснован. Тужбни захтев за исплату накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада (на релацији место становања тужиоца – седиште послодавца), првостепени суд је

делимично усвојио, применом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 32. Правилника о раду од 29.09.2014. године, и то у периоду од јануара 2015. године до марта 2016. године само за дане када је тужилац долазио и одлазио са посла, односно за дан када је по путном налогу започињао радни задатак или га је завршавао, док је за претходни период од 22.09.2013. године до јануара 2015. године, број долазака и одлазака са рада утврђен на основу просека на месечном нивоу и расположиве документације, а накнада досуђена у висини цене појединчане карте, а највише до цене месечне карте јавног превоза важеће у спорном периоду. За период до 22.09.2013. године, првостепени суд је одбио тужбени захтев, ценећи да је за тај период застарело потраживања тужиоца по основу накнаде трошкова превоза.

Другостепени суд је одбио жабу тужиоца и потврдио првостепену пресуду у делу којим је одбијен тужбени захтев као неоснован и одбачена тужба као неблаговремена (што је део који се побија ревизијом), прихватајући у свему дате разлоге првостепеног суда.

Врховни суд налази да је другостепена пресуда у побијаном делу заснована на правилној примени материјалног права.

Правноснажном пресудом, у побијаном делу, применом материјалног права из одредби Закона о раду, Правилника о раду туженог, Уредбе о накнади трошкова и отпремнина државних службеника и намештеника и Правилника о дневницама, путним и другим трошковима за службена путовања у земљи и иностранству и за упућивање на пут по путном налогу у земљи и иностранству туженог, важећим у спорном периоду, одбијен је тужбени захтев за исплату дневница за службена путовања у иностранство, јер је оценом изведених доказа у поступку утврђено да тужилац осим трошкова исхране (који су били обезбеђени аконтацијом) није имао других трошкова приликом боравка у иностранству по путном налогу, да исплата дневница за службена путовања у иностранство није уговорена, већ да транспорт робе по путном налогу подразумева редован посао возача, која врста посла се не може поистоветити са службеним путовањем административног особља, а да је тужени тужиоцу по основу рада и других примања из радног односа, исплатио уговорене износе који у себи садрже поред основне зараде и трошкове пута у иностранство по путном налогу, трошкове исхране и регреса за годишњи одмор, уз уплаћене доприносе за обавезно социјално осигурање.

Врховни суд прихвата као правилна закључак нижестепених судова да тужилац током поступка није пружио одговарајуће доказе којима би довео у сумњу документацију туженог и мишљење вештака о извршеним исплатама по свим траженим основима, односно закључак да је тужени исплатио тужиоцу припадајућу зараду са регресом за коришћење годишњег одмора и дневницама за службена путовања у иностранство. Наводи ревизије се суштински односе на указивање да је погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање због погрешне оценом изведених доказа у односу на одбијајући новчани део тужбеног захтева, који разлози на основу члана 407. став 3. ЗПП не могу представљати ревизијски разлог у случају када је другостеоени суд одбио жалбу и потврдио првостепену пресуду у одбијајућем делу.

Другостепени суд је у побијаној пресуди јасно навео да је тужилац преклудиран у делу тужбног захтева којим оспорава законитост отказа уговора о раду и тражи утврђење да је засновао радни однос на неодређено време, уз враћање на рад, закључујући да је првостепени суд, правилном применом одредбе члана 195. Закона о раду, правилно

одлучио када је у овом делу одбацио тужбу због неблаговремености, због чега је, по оцени Врховног суда, и у овом делу одлуке материјално право правилно примењено, а која одлука се ревизијом тужиоца и не оспорава.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност примене материјалног права, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

По оцени Врховног суда, састав одговора на ревизију није трошак који је био неопходан туженом за вођење ове парнице, због чега је применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**